

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1976-1977.

22 FEBRUARI 1977

WETSONTWERP

betreffende de brandvoorkoming en de verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid inzake brand of ontploffing.

AMENDEMENTEN

VOORGESTELD DOOR DE HEER BEAUTHIER.

OPSCHRIFT.

De titel vervangen door wat volgt :

« Wetsontwerp betreffende de voorkoming van brand en ontploffing en betreffende de verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid in dergelijke gevallen. »

HOOFDSTUK I.

Het opschrift van dit hoofdstuk wijzigen als volgt :

« Yoorlioming van branden en ontploittingen. »

Artikel 1.

Dit artikel aanvullen met een nieuw lid, luidend als volgt :

« De voorkoming van ontploffingen omvat de gezamenlijke veiligheidsmaatregelen ter voorkoming van omstandigheden die ontploffingen kunnen veroorzaken en ter beperking daarvan indien ze toch zouden ontstaan. »

Zie :

1054 (1976-1977) :

— Nr 1 : Wetsontwerp.

Chambre des Représentants

SESSION 1976-1977.

22 FÉVRIER 1977

PROJET DE LOI

relatif à la prévention des incendies et à l'assurance obligatoire de la responsabilité civile en cas d'incendie ou d'explosion.

AMENDEMENTS

PRÉSENTÉS PAR M. BEAUTIDER.

INTITULE.

Remplacer l'intitulé par ce qui suit :

« Projet de loi relatif à la prévention des incendies et des explosions et à l'assurance de la responsabilité civile dans ces mêmes circonstances. »

CHAPITRE 1er.

Modifier comme suite l'intitulé :

« De la prévention des incendies et des explosions » ;

Article 1.

Compléter cet article par un nouvel alinéa, libellé comme suit :

« La prévention des explosions comprend l'ensemble des mesures de sécurité destinées à empêcher que soient réunies les conditions propices à des explosions et à limiter les conséquences de celles-ci si elles devaient quand même se produire. »

Voir :

1054 (1976-1977) :

— No 1 : Projet de loi.

Arr. 2,

In § 1, het woord « brandvoorkoming » vervangen door de woorden « voorkoming van branden en ontploffingen ».

Art. 3.

In § 2 het woord « brandbeveiliging » vervangen door de woorden « beveiliging tegen branden en ontploffingen » en het woord « brandvoorkoming » door de woorden « voorkoming van branden en ontploffingen ».

Art. 4.

Het einde van de eerste zin stellen als volgt:

«inzake voorkoming van branden en ontploffingen lûtwaardigen.»

Art. 6.

1) In § 1, 1ste lid, het woord « brandbeveiliging » vervangen door de woorden « beveiliging tegen branden en ontploffingen ».

2) In dezelfde § 1, onder de letters a) en b), de woorden « brandbeveiliging » en « brandvoorkoming » vervangen door de woorden « beveiliging tegen branden en ontploffingen », resp. « voorkoming van branden en ontploffingen ».

3) In § 2, 1ste lid, op de 1de regel, de woorden « tegen brand » vervangen door de woorden « tegen branden en ontploffingen ».

4) In dezelfde § 2, 2de lid, op de 2de regel, de woorden « tegen brand » vervangen door de woorden « tegen branden en ontploffingen ».

5) In dezelfde § 2, 3de lid, de woorden « tegen brand » vervangen door de woorden « tegen branden en ontploffingen ».

Art. 8.

1) Het eerste lid vervangen door wat volgt:

«Onuerminderd het gemeenrechtelijk verhaal op degenen die voor het schadegeval aansprakelijk zijn, zijn de in artikel 7, § 2, bedoelde natuurlijk of rechtspersonen, in geval van brand of ontploffing, aansprakelijk: zodoor voor de lichamelijke als voor de materiële schade veroorzaakt aan derden die zich op het ogenblik van de brand of van de ontploffing toevallig binnen de muren van de bij toepassing van deze wet bedoelde gebouwen bevonden.»

2) In het laatste lid, op de 1de regel, vullen de woorden «het doel» en de woorden «van deze verzekering», de woorden « en de draagwijdte » invullen.

VERANTWOORDING.

I. — Toepassingsgebied van het hoofdstuk I, — Voorkoming van brand.

Zowel het opschrift als de bepalingen van artikel I beperken het doel van de brandvoorkoming tot het brandgevaar.

Beklemmend dient echter te worden dat brand niet alleen op zichzelf kan ontstaan, maar ook het gevolg of de oorzaak van een ontploffing kan zijn. Bepaalde ontploffingen zonder brandgevolg kunnen in de bij hoofdstuk II bedoelde inrichtingen eveneens levensgevaarlijk zijn voor

Art. 2,

Compléter le § 1 par ce qui suit:

« et des explosions ».

Art. 3.

Au § 2, compléter la première phrase par ce qui suit:

« et des explosions ».

Art. 4.

Compléter la première phrase par ce qui suit:

« et des explosions ».

Art. 6.

1) Au § 1, 1er alinéa, deuxième ligne, remplacer les mots « l'incendie » par les mots « les incendies et les explosions ».

2) Au même § 1, compléter chaque fois le a) et le b) par les mots « et les explosions ».

3) Au § 2, 1er alinéa, 1re ligne, après les mots « Un Fonds de la sécurité contre l'incendie » insérer les mots « et les explosions ».

4) Au même § 2, 2e alinéa, troisième ligne, remplacer les mots « sécurité contre l'incendie » par les mots « la sécurité contre les incendies et les explosions ».

5) Au même § 1, compléter le 3e alinéa par les mots « et les explosions ».

Art. 8.

1) Remplacer le premier alinéa par ce qui suit:

« Sans préjudice de tout recours de droit commun contre les responsables du sinistre, les personnes physiques ou morales visées à l'article 7, § 2, sont, en cas d'incendie ou d'explosion, responsables tant des dommages corporels que des dégâts matériels causés aux tiers se trouvant occasionnellement au moment de l'incendie ou de l'explosion dans l'enceinte des établissements visés en application de la présente loi... »

2) Au dernier alinéa, deuxième ligne, entre les mots « fixe l'objet » et les mots « de ladite assurance » insérer les mots « et l'étendue ».

JUSTIFICATION.

I. — Champ d'application du chapitre 1er «Prévention».

L'article est limité, dans son intitulé aussi bien que dans ses dispositions, l'objectif de l'activité de prévention au péril d'incendie.

Il convient cependant de tenir compte du fait que si l'incendie peut être un phénomène propre, il peut également être la suite d'une explosion ou en être la cause. Il peut aussi survenir des cas d'explosion non suivis d'incendie, mais susceptibles dans les établissements visés

de personen die die inrichtingen bezoeken of er zich toevallig in bevinden.

De steeds meer uitgebreide aanwending van gasachtige en petroleum-brandstoffen verhoogt dat gevaar.

De in hoofdstuk I beoogde voorkoming moet dan ook ruimer worden opgevat dan bij het ontwerp bepaald is en uitdrukkelijk op de ontploffing slaan.

Tenslotte lijdt het geen twijfel dat bij het uitwerken van de voorkomingsmaatregelen rekening moet worden gehouden met het feit dat brand en ontploffing gewoonlijk gevolgd worden door paniek, die talrijke slachtoffers maakt. Op re merken valt ook dat de taken die opgedragen worden aan de krachtens artikel 6 opgerichte Raad, niet noodzakelijk beperkt worden tot de bij hoofdstuk II bedoelde inrichtingen.

II. - Opmerkingen in verband met het toepassingsgebied van de verplichte verzekering inzake burgerrechtelijke aansprakelijkheid.

Uit de algemene opzet van het wetsontwerp evenals uit de gevallen die tot de opstelling van het ontwerp aanleiding hebben gegeven, blijkt dat de bezorgdheid die aan de betrokken bepalingen ten grondslag ligt, gericht is op het waarborgen van de schadeloosstelling voor de schade geleden door de personen die de inrichtingen bezoeken waaraan de verzekeringsplicht zal worden opgelegd.

Daarom schep het ontwerp regenover de personen die verantwoordelijk zijn voor de exploitatie van die inrichtingen, een onweerlegbaar vermoeden van aansprakelijkheid zowel voor de lichamelijke schade als voor de materiële schade die aan derden wordt veroorzaakt door brand of door ontploffing.

Die aansprakelijkheid wordt verplicht overgenomen door de verzekeraars bij wie de exploitanten zich moeten decken en geldt, ook regenover hen, als een objectieve aansprakelijkheid welke vermoed wordt en onweerlegbaar is, ongeacht de omstandigheden die tot het schadegeval-aanleiding hebben gegeven.

Daar het ontwerp het begrip « derden » niet nader bepaalt, wordt het voordeel van genoemd vermoeden van aansprakelijkheid en van de verzekering die ze dekt, roegekend aan elke natuurlijke of rechtspersoon die door een schadegeval benadeeld wordt, ongeacht of die persoon zich binnen of buiten de inrichting bevindt.

Een dergelijk gevolg reikt blijkbaar verder dan de bedoeling van het wetsontwerp dat, aangezien het begrip « derden » er niet nader is in omschreven, het voordeel van het vermoeden van aansprakelijkheid en van de verzekering die ze dekt, toekent aan elke door een schadegeval benadeeld persoon, ongeacht of deze zich binnen of buiten de inrichting bevindt.

Zoals de bescherming in het ontwerp is geregeld zou zij zich immers uitspreken tot allen die zich in de nabijheid van de inrichting bevinden, terwijl het sociaal nagesreefde doel er klaarblijkelijk in bestaat de personen te beschermen die de inrichting bezoeken en zich dus toevallig binnen de omtrek ervan bevinden.

Er is geen reden waarom dergelijke burens, ongeacht of ze daar blijvend gevestigd zijn (wanneer het om een aanpalend gebouw gaat) dan wel of het om rijdelijke burens gaat (b.v. een toevallige voorganger of een auto die daar voor enkele ogenblikken geparkeerd staat), een speciale bescherming zouden genieten zoals die door het onderhavige wetsontwerp wordt georganiseerd, terwijl die bescherming niet zou gelden voor de tijdelijke of blijvend gevestigde burens van andere ondernemingen of woongebouwen die nochtans ook niet te verwaarlozen brand- of ontploffingsrisico's bieden. In dat geval b.v. zou de uitbreiding van de hoedanigheid "an derde tot de burens van de in het ontwerp bedoelde inrichting, aan deze laarsen het voordeel verschaffen dat zij een op het vermoeden steunend recht zouden kunnen doen gelden voor de schade die ook aan hun gebouwen en aan de inboedel ervan veroorzaakt werd. De mogelijkheid dat een dergelijk recht wordt uitgeoefend zou trouwens noodzakelijkerwijze de verplichting met zich brengen zeer grote bedragen te verzekeren ingeval een ramp zich uitbreidt tot goederen die een aanzienlijke waarde verregenwoordigen (b.v. een flangebouw of een industrieel risico gevestigd naast een in het ontwerp bedoelde inrichting).

Voorts mag niet uit het oog worden verloren dat, indien een ramp niet alleen schade berokkent aan degenen die zich in de inrichting bevinden, maar ook zware schade veroorzaakt aan burens "an die inrichting, de aan beide categorieën uit te keren vergoeding de verzekerde bedragen zou te boven gaan en noodzakelijkerwijze de schadeloosstelling zou beperken van degenen die zich in de inrichting bevonden op het ogenblik van de ramp en er het slachtoffer van geworden zijn.

Bovendien moet worden aangenomen dat het verzekeren van schade aan materiële roerende goederen en aan onroerende goederen tot het normale beheer van een vermogen behoort. De verzekering van die goederen tegen brand- en ontploffingsgevaar is sterk veralgemeend en maakt het mogelijk dit risico te dekken tegen een ruime premie. Voor die gevallen zou de hier bedoelde aansprakelijkheidsuitbreiding ten slotte meer ten goede komen aan de verzekeraars die deze goederen tegen brand verzekeren dan aan de eigenaars.

ail chapitre II de mettre aussi en péril la sécurité physique des personnes fréquentant ces établissements ou se trouvant occasionnellement dans leur enceinte.

L'utilisation de plus en plus répandue des combustibles gazeux et pétroliers est de nature à susciter de tels risques.

L'objectif de prévention prévu par le chapitre I doit dès lors avoir une portée plus générale que celle qui est prévue dans le projet et viser explicitement l'explosion.

Enfin, il va de soi que les mesures de prévention doivent aussi être organisées en tenant compte du fait que les incendies et les explosions engendrent généralement la panique, celle-ci étant responsable de nombreuses morts. A noter aussi que les préoccupations qui sont assignées au Conseil constitué en vertu de l'article 6 du projet ne se limitent pas nécessairement aux établissements visés au chapitre II.

II. - Observations relatives au champ d'application de l'obligation d'assurance de responsabilité civile.

L'économie générale du projet de loi, aussi bien que les cas qui en ont inspiré l'élaboration, font apparaître que la préoccupation des dispositions en question vise à garantir l'indemnisation des dommages subis par les personnes fréquentant les établissements auxquels sera imposée l'obligation d'assurance.

A cet effet, le projet instaure, à charge des personnes ayant la responsabilité de l'exploitation de ces établissements, une présomption irréfragable de responsabilité du chef tant des dommages corporels que des dégâts matériels causés aux tiers par incendie ou explosion.

Cette responsabilité est obligatoirement prise en charge par les assureurs auprès desquels les exploitants doivent se faire garantir et est, à leur égard également, une responsabilité objective, présumée et irréfragable, quelles que puissent être les circonstances de l'origine du sinistre.

En ne limitant pas de manière plus précise la notion de « tiers », le projet accorde le bénéfice de ladite présomption de responsabilité et de l'assurance qui la garantit, à toute personne physique ou morale, lésée par un sinistre, qu'elle se trouve à l'intérieur ou à l'extérieur de l'établissement.

Cette conséquence semble dépasser l'objectif du projet de loi qui, en ne limitant pas de manière plus précise la notion de tiers, accorde le bénéfice de la présomption de responsabilité et de l'assurance qui la garantit, à toute personne lésée par un sinistre, qu'elle se trouve à l'intérieur ou à l'extérieur de l'établissement.

Telle que prévue, la protection s'étendrait en effet à tous ceux qui se trouvent dans le voisinage de l'établissement: alors que, manifestement, l'objectif social poursuivi est de protéger les personnes fréquentant l'établissement et se trouvant donc occasionnellement dans les limites de son enceinte.

Or, on ne voit pas pourquoi de tels voisins, qu'ils soient permanents (cas de l'immeuble contigu) ou momentanés (cas du piéton qui passe ou de la voiture parquée pour quelques instants), jouiraient d'une protection spéciale telle qu'elle est organisée par le présent projet de loi, alors que n'en bénéficieraient pas les voisins, permanents ou momentanés, d'autres entreprises ou d'immeubles d'habitation qui offrent cependant aussi des dangers non négligeables d'incendie ou d'explosion. Dans ce cas, par exemple, l'extension de la qualité de tiers aux voisins de l'établissement visé au projet donnerait à ceux-ci le bénéfice du recours fondé sur la présomption pour les dommages causés par communication à leurs bâtiments et au contenu de ceux-ci. La possibilité d'un tel recours aboutirait d'ailleurs nécessairement à l'obligation d'assurer des montants très élevés pour prévoir le cas de la communication d'un sinistre à des biens d'une valeur considérable (par exemple, un building ou risque industriel jouxtant un établissement visé).

De plus, il ne faut pas perdre de vue que si un même sinistre cause, outre des dommages aux personnes se trouvant dans l'établissement, des dommages importants à des voisins de cet établissement, l'indemnisation cumulée des uns et des autres excéderait les montants assurés et réduirait nécessairement l'indemnisation des personnes présentes dans l'établissement visé au moment du sinistre et victimes de celui-ci.

Au surplus, il y a lieu de considérer que la garantie des dégâts aux biens matériels meubles et immeubles relève de la gestion normale du patrimoine. L'assurance incendie et explosion de ces biens est généralisée et permet la garantie intégrale pour des primes modérées. L'extension de la responsabilité précitée profiterait, pour ces cas, en fin de compte, plus aux assureurs incendie de ces biens qu'à leur propriétaire.

Om al die redenen lijkt het aangewezen het begrip derde te beperken tot degenen die zich binnen de in het ontwerp bedoelde inrichting bevinden op het ogenblik van de ramp en die, rechtstreeks of door hun handelwijze, lichamelijke dan wel materiële schade lijden.

• • •

III. — Daar de hier bedoelde verzekering kan worden samengevoegd met reeds bestaande verzekeringen, o.m. die ter verzekering van de personeelsleden in het kader van de wergeving op de arbeidsongevallen, ware het wenselijk dat de bevoegdheid van de Koning wordt uitgebreid tot het bepalen niet alleen van het doel van de verzekering, maar ook van de draagwijdte ervan (toepassingsgebied) en van de wijze waarop zulks dient te geschieden (zie het laatsre lid van artikel 8).

Pour toutes ces raisons, il apparaît judicieux de proposer que la notion de tiers soit limitée à ceux se trouvant dans l'enceinte des établissements visés par le projet au moment de la survenance du sinistre et qui, directement ou par leur comportement, subissent des dommages tant corporels que matériels.

■ ■ ■

III. — En raison des possibilités de cumul avec les assurances existantes, notamment celles garantissant les membres du personnel dans le cadre de la législation sur les accidents du travail, il serait souhaitable que la compétence du Roi soit étendue à la fixation non seulement de l'objet de l'assurance mais également de son étendue (champ d'application) et de ses modalités (voir article 8, dernier alinéa).

R. BEAUTHIER.